

Paikallisen turvallisuuksuunnittelun tilannekatsaus

Sisäinen turvallisuus

SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 26/2008

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Sisäisen turvallisuuden sihteeristön päällikkö Tarja Mankkinen Lääninhallitusten sisäisen turvallisuuden työryhmät		Julkaisun laji Tilannekatsaus	
		Toimeksiantaja SM kirje 15.11.2007 SM-2007-03359/Tu-0	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielisenä) Paikallisen turvallisuussuunnittelun tilannekatsaus			
Julkaisun osat Tilannekatsaus, 4 liitettä			
Tiivistelmä <p>Paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittämistä koskevat linjaukset vahvistettiin valtioneuvoston päätöksessä sisäisen turvallisuuden ohjelmaksi 23.9.2004. Sisäasiainministeriön julkaisussa Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen 19/2006 esitettiin kuvaus siitä, miten linjaukset tulee toteuttaa käytännössä. Paikallisten turvallisuussuunnitelmien uudistamistyö käynnistettiin elokuussa 2006 poliisipäälliköille lähetetyllä kirjeellä.</p> <p>Paikallisen turvallisuussuunnittelun etenemistä seurataan säännöllisesti. Tilannekatsauksen 2008 kokoamista varten sisäasiainministeriö pyysi kirjeellä 15.11.2007 lääninhallitusten sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmiä kokoamaan tiedot turvallisuussuunnittelun etenemisestä kunkin läänin alueella. Tilannekatsaus on koottu läänien antamien tietojen pohjalta. Tilannekatsaus käsiteltiin huhtikuussa 2008 sisäasiainministeriön turvallisuusasioiden johtoryhmässä.</p>			
Avainsanat (asiasanat) turvallisuus, yhteistyö, onnettomuudet, rikokset			
Muut tiedot Julkaisun verkkoversion ISBN-numero on 978-952-491-367-6 (PDF).			
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisusarja 26/2008		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-366-9
Kokonaissivumäärä 22	Kieli suomi	Hinta 20 € + alv	Luottamuksellisuus Julkinen
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja Sisäasiainministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Chefen för sekretariatet för den inre säkerheten, Tarja Mankkinen Länsstyrelsernas arbetsgrupper för den inre säkerheten		Typ av publikation Beskrivning av nuläge	
		Uppdragsgivare IM brev 15.11.2007 SM-2007-03359/Tu-0	
		Datum för tillsättandet av organet	
Publikation (även den finska titeln) Beskrivning av den lokala säkerhetsplaneringens nuläge (Paikallisen turvallisuussuunnittelun tilannekatsaus)			
Publikationens delar Beskrivning av nuläge, 4 bilagor			
Referat Linjedragningen för utvecklingen av den lokala säkerhetsplaneringen fastställdes i statsrådets beslut om programmet för den inre säkerheten 23.9.2004. Beskrivningen av hur linjedragningarna bör förverkligas publicerades i Inrikesministeriets publikation Säkerhetstjänsterna inom glesbygden (19/2006). Inrikesministeriet skickade ett brev åt polischeferna i augusti 2006 varefter utvecklingen av den lokala säkerhetsplaneringen startade. Den lokala säkerhetsplaneringens framskridande följs regelbundet upp. Inrikesministeriet bad 15.11.2007 länsstyrelsernas arbetsgrupper för den inre säkerheten att sammanställa uppgifter gällande hur det lokala säkerhetsarbetet framskrider inom länen. Dessa uppgifter ligger som grund för beskrivningen av läget 2008. Inrikesministeriets ledningsgrupp för säkerhetsärenden behandlade beskrivningen av nuläget i april 2008.			
Nyckelord säkerhet, samarbete, olyckor, brott			
Övriga uppgifter ISBN 978-952-491-367-6 (PDF)			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikationsserie 26/2008		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-366-9
Sidoantal 22	Språk Svenska	Pris 20 € + moms	Sekretessgrad Offentlig
Distribution Inrikesministeriet		Förlag Inrikesministeriet	

Sisällys

1 Turvallisuussuunnittelun tilannekatsauksen sisältö ja tarkoitus	2
2 Paikallinen turvallisuussuunnittelu pähkinänkuoressa	3
3 Paikallisen turvallisuussuunnittelun tilanne vuoden 2008 alussa.....	5
3.1 Helsinki.....	5
3.2 Etelä-Suomen lääni	6
3.3 Itä-Suomen lääni	7
3.4 Länsi-Suomen lääni	8
3.5 Oulun lääni.....	10
3.6 Lapin lääni	10
4 Turvallisuusasioiden johtoryhmän linjaukset turvallisuussuunnittelun jatkotyöstä	12
5 Julkaisuja ja muita tietolähteitä	13

Liitteet

Turvallisuussuunnittelun prosessikuvaus

Paikallisen turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmän asettamispäätös
ARTU tulee -ole valmis

Miten lääninhallitukset tukevat paikallista paikallista turvallisuussuunnittelua

1 Turvallisuussuunnittelun tilannekatsauksen sisältö ja tarkoitus

Ensimmäiseen sisäisen turvallisuuden ohjelmaan, jota koskevan periaatepäätöksen valtioneuvosto teki 23.9.2004, sisältyi linjaukset paikallisen turvallisuussuunnittelun edelleen kehittämiseksi. Keskeinen linjaus oli laajentaa turvallisuussuunnitelmat kattamaan rikoksantorjunnan lisäksi kaikki keskeiset paikalliset turvallisuusongelmat. Uusien suunnitelmien laadinta käynnistyi syksyllä 2006 sisäasiainministeriön lähettämän ohjeen mukaisesti. Toisessa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (valtioneuvoston periaatepäätös 8.5.2008) on asetettu tavoitteeksi, että uudenmuotoiset paikalliset turvallisuussuunnitelmat käsitellään valtuustoissa viimeistään vuoden 2010 aikana¹.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa edellytetään, että suunnitelmien toteutumista tulee tehokkaasti seurata. Lisäksi ohjelmassa todetaan, että suunnitelmien toteutumisen seurannassa on tarvetta ministeriötasoiseen koordinaatioon. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 8.5.2008 päävastuu paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittämisestä on osoitettu sisäasiainministeriölle. Työ tehdään laajassa yhteistyössä ja siihen osallistuvat sisäasiainministeriön lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, oikeusministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Kuntaliitto, alueelliset pelastuslaitokset, järjestöjen edustajat ja elinkeinoelämä.

Tämän tilannekatsauksen tarkoituksena on antaa tietoa siitä, miten paikallinen turvallisuussuunnittelu on edennyt valtakunnallisesti. Raportin tiedot perustuvat lääninhallitusten antamiin tietoihin, jotka on koottu sisäasiainministeriön pyynnöstä (SM kirje 15.11.2007 SM-2007-03359/Tu-0). Lääninhallituksille lähetetystä yhtenäisestä pyynnöstä huolimatta lääninhallitusten vastaukset olivat varsin erilaisia eikä niitä tässä raportissa ole muutettu yhtenäiseen muotoon. Raportista käy varsin hyvin ilmi, että lääninhallitusten tiedot turvallisuussuunnittelun etenemisestä läänin alueella ovat varsin hajanaisia. Näyttää myös siltä, että lääninhallitukset ovat varsin erilailla toteuttaneet tehtävänsä paikallisen turvallisuussuunnittelun seurannassa. Lääninhallitusten yhteisessä seminaarissa 22.1.2007 päätettiin, että ”lääninhallitukset vastaavat läänin kattavasta seurannasta ja raportoivat siitä säännöllisesti läänin asukkaille, kunnille ja ohjaaville viranomaisille²”. Seurantaan ja raportointiin liittyvää työtä onkin varmasti syytä kehittää edelleen erityisesti ottaen huomioon aluehallinnon uudistuksen mukanaan tuomat mahdollisuudet.

Raportissa kuvataan paikallisen turvallisuussuunnittelun tilannetta lääneissä ja Helsingissä. Helsinkiä tarkastellaan omana kokonaisuutenaan sen vuoksi, että sitä koskevat tiedot eivät sisälly Etelä-Suomen lääninhallituksen kokoamiin tietoihin.

Lääninhallitusten toimittamat vastaukset on käsitelty valtakunnallisessa turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmässä, jonka asettamiskirje on liitteenä. Tämän jälkeen raportti käsiteltiin sisäasiainministeriön turvallisuusasioiden johtoryhmässä, joka toimii sisäasiainministerin johdolla. Raporttiin on liitetty turvallisuusasioiden johtoryhmän linjaukset siitä, miten turvallisuussuunnittelua jatketaan.

Turvallisuussuunnittelun etenemistä ja tuloksia seurataan säännöllisesti vuosittain. Turvallisuussuunnittelua tukeva ARTU -ohjelma otetaan käyttöön valtakunnallisesti vuoden 2008 aikana.

¹ Turvallinen elämä jokaiselle. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Valtioneuvoston yleisistunto 8.5.2008.

² Miten lääninhallitukset tukevat paikallista turvallisuussuunnittelua. Seminaarin 22.1.2007 johtopäätökset.

Jatkossa tullaan selvittämään, voidaanko turvallisuussuunnittelun raportointi tehdä ARTU-ohjelman kautta. Näin tietojen keruu helpottuisi ja yhdenmukaistuisi. Lääninhallituksilla ja niiden työtä jatkavilla aluehallintoyksiköillä tulee jatkossakin olemaan tärkeä tehtävä tietojen kokoamisessa, käsittelyssä ja kokonaiskuvan muodostamisessa.

2 Paikallinen turvallisuussuunnittelu pähkinänkuoressa

Turvallisuussuunnittelun eri vaiheet on kuvattu yksityiskohtaisesti sisäasiainministeriön julkaisussa Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen (19/2006). Seuraavassa on tiivis kuvaus turvallisuussuunnittelun eri vaiheista poliittisesta päätöksenteosta käytännön toteuttamiseen.

Poliittisen johdon rooli

Paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteeksi on asetettu, että paikallistason poliittinen johto saisi aiempaa kokonaisvaltaisemman kuvan paikallisesta turvallisuustilanteesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä sekä hyväksyisi toimenpiteet, joilla turvallisuutta parannetaan. Tämä toteutuu niin, että kunnan- ja kaupunginvaltuustot käsittelevät paikalliset turvallisuussuunnitelmat ja seuraavat niiden toteutumista. Valtakunnalliseksi tavoitteeksi on asetettu, että vuoden 2009 alussa työnsä aloittavat valtuustot käsittelevät kautensa alussa turvallisuussuunnitelmat. Poliittisen johdon tehtävä turvallisuussuunnittelussa on tärkeä, sillä valtuuston päätöksenteon kautta turvallisuus tulee osaksi kunnan ja kaupungin toimintastrategiaa ja johtamista. Valtuustojen tulisi myös seurata turvallisuussuunnitelmien toimeenpanoa.

Turvallisuussuunnittelun johtaminen

Virkamiestasolla turvallisuussuunnittelua johtavat kunnan johto yhdessä poliisitoimen ja alueellisen pelastuslaitoksen kanssa. Aluksi ryhmän tulisi määritellä johtovastuut ja sopia siitä, kuka johtotroikasta ottaa johtovastuun vai johdetaanko työtä ryhmänä ja miten johtamista toteutetaan käytännössä. Johtovastuu voi olla myös kiertävä.

Johtoryhmään kuuluvat organisaatiot kantavat päävastuun turvallisuudesta vastaten mm. seuraavista tehtävistä:

Kunta

- sosiaalitoimi
- opetustoimi
- terveystoimi
- kaavoitus
- ympäristönsuunnittelu
- teiden ja katujen ylläpito
- turvallisuus poikkeusoloissa

Kunnan näkökulmasta tärkeää on liittää turvallisuussuunnittelu osaksi kunnan toiminnan suunnittelua ja päätöksentekoa. Turvallisuussuunnittelu tulisi näkyä kuntien hallinto- ja johtosäännöissä, olla osa kunnan toiminnan säännöllistä seurantaa, poikkeusolojen johtosääntöä sekä viisivuotissuunnittelua.

Poliisitoimi

- ennalta estävä poliisitoiminta
- yleinen järjestys ja turvallisuus
- rikostorjunta

Poliisilla on toimintoja, jotka liittyvät kiinteästi turvallisuusyhteistyöhön. Näitä ovat esimerkiksi analyysitoiminta ja lähipoliisitoiminta. Poliisihallinnon organisaatio uudistuu vuoden 2009 alussa ja uudistuksen yhteydessä on mahdollisuus varmistaa poliisin sisäisten, turvallisuussuunnittelua tukevien toimintojen tiivis linkittyminen paikalliseen turvallisuussuunnitteluun.

Pelastustoimi

- onnettomuuksien ennalta ehkäisy
- pelastustoiminta onnettomuustilanteissa
- väestönsuojelu

Pelastustoimella on osaamista riskien hallinnasta ja onnettomuuksien ehkäisystä. Turvallisuussuunnittelussa tätä osaamista voidaan hyödyntää laajemmin paikallisen turvallisuuden parantamisessa.

Turvallisuusyhteistyön organisointi

Johtoryhmän keskeinen tehtävä on organisoida turvallisuussuunnittelu alueella ja johtaa työtä. On tärkeää, että yhteistyötä johdetaan määrätietoisesti ja johtamiseen kuuluvat menettelyt ja vastuut ovat työhön osallistuvien tiedossa.

Turvallisuussuunnittelu organisoidaan moniammatillisen yhteistyön pohjalta ottaen huomioon elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö. Tässä vaiheessa on tarkoituksenmukaista hyödyntää jo olemassa olevia yhteistyörakenteita kuitenkin niin, että ne tulevat selkeästi osaksi turvallisuussuunnittelua.

Turvallisuustilanteen arviointi ja julkistaminen

Työn aluksi laaditaan paikallinen turvallisuustilanteen ja toimintaympäristön nykytilan analyysi. Tämä analyysi julkaistaan niin, että paikallisilla asukkailla ja yrityksillä on mahdollisuus esittää näkemyksensä lopullisessa analyysissa huomioon otettavaksi.

Turvallisuustilanteen arviointi on turvallisuussuunnittelun keskeisin vaihe. Tässä vaiheessa tulee tunnistaa tärkeimmät turvallisuusongelmat, joita koskevat toimenpiteet muodostavat laadittavan turvallisuussuunnitelman keskeisen sisällön. Epäonnistumiset työn tässä vaiheessa vaikuttavat jatkotyöhön merkittävästi. Nykytilan arvioinnin tulee perustua tilasto- ja muuhun tietoon. Kunnan sekä poliisi- ja pelastustoimen tilastojen ja muiden tietolähteiden lisäksi voidaan hyödyntää kyselyjä. Vertailu valtakunnallisiin tilastoihin auttaa näkemään, miten kunta sijoittuu turvallisuuden eri osa-alueilla valtakunnallisesti.

Turvallisuustilanteesta laaditun arvioinnin julkinen käsittely on tärkeää. Se parantaa turvallisuusanalyysin laatua, sillä asukkailla ja yrityksillä on monesti turvallisuuden kannalta sellaista tietoa, joka ei tule viranomaisten tietoon. Ihmiset pystyvät myös paremmin ottamaan vastuuta omasta turvallisuudestaan, kun heillä on riittävästi tietoa siitä, mitkä ovat todellisia uhkia ja riskejä. Samalla pystytään vähentämään esimerkiksi kansainvälisestä tilanteesta johtuvia tai tiedotusvälineiden mahdollisesti synnyttämiä pelkoja.

Turvallisuussuunnitelman laadinta

Turvallisuussuunnitelma laaditaan paikallisen turvallisuustilanteen arvioinnin pohjalta. Siinä otetaan esille keskeisimmät turvallisuutta heikentävät tekijät ja päätetään konkreettisista toimista näiden torjumiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi. Toimenpiteet vastuutetaan ja niiden toteutumista seurataan. On tärkeää, että toimenpiteet priorisoidaan eikä yritetä kerralla tehdä kaikkea.

Turvallisuussuunnitelman laadintaa ja toimeenpanoa tukee turvallisuussuunnittelun työväline ARTU. Tiedollista tukea turvallisuussuunnitteluun löytyy tietopankista, johon on koottu turvallisuussuunnitteluun liittyvää tietoa aihealueittain. Tietopankki löytyy osoitteesta <http://www.rikosentorjunta.fi/tp/>.

Turvallisuussuunnitelman käsittely valtuustossa

Valmis suunnitelma viedään kunnan- tai kaupunginvaltuustoon päätöksentekoa varten. Samalla päätetään siitä, miten suunnitelman toteutumista seurataan ja miten sen toteutumisesta raportoidaan turvallisuussuunnitelmaa toimeenpanevalle organisaatiolle, johtoryhmälle, valtuustolle sekä alueen asukkaille ja yrityksille.

Turvallisuussuunnitelman toimeenpanon ja tulosten seuranta

Turvallisuussuunnitelman toimeenpanoa tulee seurata säännöllisesti. Johtoryhmä seuraa työn etenemistä ja tuloksia ja tekee tarpeen mukaan tarkistuksia toimeenpanosuunnitelmaan. Olisi tärkeää, että turvallisuussuunnittelun etenemisestä ja tuloksista tiedotetaan säännöllisesti esimerkiksi kunnan tai kaupungin nettisivuilla ja paikallisissa tiedotusvälineissä. Johtoryhmä raportoi tuloksista kunnan tai kaupunginvaltuustolle siten, kun valtuusto edellyttää.

Seurannan tuloksia käytetään hyödyksi suunnitelman tarkistamisessa ja uuden suunnitelman laadinnassa. Suunnitelma uusitaan ja päivitetään sovitun aikataulun mukaisesti.

3 Paikallisen turvallisuussuunnittelun tilanne vuoden 2008 alussa

3.1 Helsinki

Helsingin kaupungin ensimmäinen turvallisuussuunnitteluun perustuva turvallisuusstrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.4.2001. Strategian seurantaraportti käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 13.10.2004. Strategia tarkistettiin kattamaan vuodet 2007–2010 ja se hyväksyttiin 23.10.2006. Strategian painopistealueet ovat koettu turvallisuus, koti- ja vapaa-ajan tapaturmat sekä palokuolemat, yritysten toimintaympäristö, rikollisuus ja väkivalta ja liikenneturvallisuus.

Helsingin kaupunki on käynnistänyt uudenmuotoisen turvallisuussuunnitelman laatimisen ja tarkoituksena on, että se valmistuu vuoden 2009 keväällä. Turvallisuussuunnittelun käytännön toteuttamiseksi on perustettu kaupungin hallintokeskukseen turvallisuus- ja valmiuosaston, jonka vahvuus on 8 työntekijää.

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Helsingissä:

- Kaupunginjohtaja Pajunen on edistänyt voimakkaasti laaja-alaista turvallisuustyötä Helsingissä ja korostanut turvallisuuden merkitystä Helsingille laajasti niin yritysten kuin asukkaiden näkökulmasta
- Kaupunki on osoittanut resursseja turvallisuustyöhön
- Työ etenee hyvin
- Myönteistä laaja yhteistyö

3.2 Etelä-Suomen lääni

Tiedot turvallisuussuunnittelun etenemistä on koottu kihlakunnittain, joiden määrä läänissä on 21.

Etelä-Suomen läänissä turvallisuussuunnittelua johtaa pääsääntöisesti kunta (12 kihlakuntaa). Neljässä kihlakunnassa johtotroikka (kunta, poliisitoimi, pelastustoimi) vastaavat johtamisesta yhteistyössä ja kahdessa kihlakunnassa turvallisuussuunnittelun johtaminen on poliisin vastuulla.

Turvallisuussuunnitteluun osallistuvat kaikissa kunnissa kunta ja sen eri toimialat, pelastus- ja poliisitoimi sekä lisäksi yhdessä kunnassa puolustusvoimat.

Etelä-Suomen läänissä on valmistunut yksi turvallisuussuunnitelma (Vihti) vuonna 2007.

Turvallisuussuunnitelman tarkistaminen on aloitettu kaikissa kihlakunnissa lukuun ottamatta eräitä kihlakuntia. Läänin kokoamien tietojen mukaan turvallisuussuunnitelmien tarkistustyö ei ole käynnistynyt Haminan, Lahden, Lohjan ja Raaseporin kihlakunnissa eikä Kotkan kihlakunnan Pyhtään kunnassa.

Turvallisuustilanteen arviointi toteutetaan työryhmissä, sektoreittain, haastatteluin ja tilastojen avulla. Nykytilan analyysia koskevaa julkistamispäätöstä ei ole tehty kahdessatoista kihlakunnassa. Muut ovat päättäneet julkistaa turvallisuustilanteen analyysin joko seminaarin yhteydessä, internetissä tai tiedotusvälineiden kautta.

Suunnitelman toteutumista seurataan eri työryhmissä. Apuna käytetään tilastoja, johtoryhmien ja muiden työryhmien määräaikaisarviointeja sekä toimenpideluetteloita.

Turvallisuussuunnitelmien prioriteettialueet ovat:

- turvallisuuden tunteen lisääminen, rikosten torjunta
- onnettomuuksien ja tapaturmien estäminen
- syrjäytymisen estäminen

Prioriteetit on asetettu ottaen huomioon kyselyjen ja tilastojen tulokset. Muita kriteerejä ovat olleet yhteisten asioiden löytäminen, ennakoivuus ja oikea näkökulma.

Pääsääntöisesti kukin rahoittaa sovittujen toimenpiteiden toteuttamisen omalta osaltaan, joissain kihlakunnissa kunta vastaa rahoituksesta.

Vuonna 2008 on arvioitu valmistuvan kaksitoista (12) turvallisuussuunnitelmaa. Vuonna 2009 valmistuu neljä suunnitelmaa ja vuonna 2010 kaksi.

Turvallisuussuunnitelmat on tarkoitus käsitellä valtuustoissa. Vuonna 2007 käsiteltiin yksi suunnitelma, vuonna 2008 tullaan käsittelemään kolme suunnitelmaa ja vuonna 2009 kymmenen suunnitelmaa.

Viidessä kihlakunnassa ei ollut tietoa siitä, tullaanko suunnitelma käsittelemään valtuustossa. Valtuustokäsittelyyn ei läänin kokoamien tietojen mukaan näyttäisi liittyvän erityisiä ongelmia. Myönteisinä asioina vastauksissa tuotiin esille useita seikkoja. Viranomaisten välistä turvallisuusyhteistyötä pidettiin pääsääntöisesti toimivana, turvallisuussuunnitelmat olivat kattava ja kunnissa oli herätty ottamaan turvallisuusasiat aiempaa laajemmin huomioon.

Ongelmina tuotiin esille turvallisuussuunnitelman laajuus, turvallisuusasioiden vieraus kunnille, liiallinen painotus poliisiasioihin sekä kuntasektorin kiireet.

Turvallisuussuunnittelua koskevinä kehittämisehdotuksina esitettiin toteutumisen seurannan parantamista, asioiden entistä selkeämpää priorisointia, elinkeinoelämän laajempaa mukaan ottamista sekä suunnitelman säännöllistä päivitystä.

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Etelä-Suomen läänissä:

- turvallisuussuunnittelu on edennyt varsin hyvin
- näyttäisi että neljässä kihlakunnassa työ ei ole käynnistynyt lainkaan tai ainakaan työn etenemisestä ei ole toimitettu tietoja
- lääninhallitukseen on perustettu sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmä, joka edistää turvallisuussuunnittelua
- kunnat ovat ottaneet aiempaa enemmän vastuuta turvallisuussuunnittelusta
- myönteistä jatkon kannalta on se, että läänin suurissa kaupungeissa (Vantaa, Espoo) turvallisuussuunnittelu etenee hyvin

Yhteenvetotaulukko: Turvallisuussuunnittelun tilanne Etelä-Suomen läänissä 2008

Etelä-Suomen lääni	21 kihlakuntaa
Turvallisuussuunnittelun johtovastuu	12/21 kunta (57%) 4/21 johtotroikka (7%) 2/21 poliisi (9,5%) 3/21 ei tietoa (14,2%)
Turvallisuussuunnitelmien valmistumisen arvioitu ajankohta (tarkistetut suunnitelmat)	1/21 valmistunut (4,7%) 12/21 valmistuu vuonna 2008 (57%) 4/21 valmistuu vuonna 2009 (19%) 2/21 valmistuu vuonna 2010 (9,5%) 2/21 ei tietoa valmistumisesta (9,5%)
Turvallisuussuunnitelmien valtuustokäsittely	1/21 käsiteltiin vuonna 2007 (4,7%) 3/21 käsitellään vuonna 2008 (14%) 10/21 käsitellään vuonna 2009 (47,6%) 7/21 ei tietoa valtuustokäsittelystä (33%)

3.3 Itä-Suomen lääni

Itä-Suomen läänin turvallisuussuunnittelua koskevat tiedot esitetään kunnittain. Läänissä on 57 kuntaa.

Turvallisuussuunnittelua johtaa 19 kunnassa kunta ja 13 kunnassa poliisi.

Turvallisuussuunnittelussa ovat kunnittain vaihdellen mukana muun muassa seurakunta, tiepiiri, rajavartiolaitos, poliisin neuvottelukunta, eläkeläisjärjestöt, apteekki, syyttäjänvirasto, työvoimatoimisto, sairaanhoitopiiri, taksiyrittäjät ja Liikenneturva.

Läänin kunnista kahdeksalla on varsin uusi turvallisuussuunnitelma, jonka ei katsota tarvitsevan päivitystä. Uuden turvallisuussuunnitelman laadinta on käynnissä 32 kunnassa. Suunnitelman laadinta ei ole käynnistynyt lainkaan 17 kunnassa.

Turvallisuussuunnitelmien valmistelua ei ole vielä käynnistetty osassa Keski-Karjalan ja Sisä-Savon seutukunnan kunnista (mm. Tohmajärvi, Kitee, Kesälahti, Vesanto, Tervo, Karttula, Suonenjoki, Rautalampi). Näillä alueilla tavoitellaan seutukunnallisia turvallisuussuunnitelmia.

Seuraavissa kunnissa ei vastausten perusteella näyttäisi olevan turvallisuussuunnitelmaa: Juuka, Rääkkylä, Valtimo (eivät vastanneet), Kontiolahti (ei tietoa asiasta), Liperi (jotain yhteistyötä näyttäisi olevan), Mäntyharju (työ jäänyt kesken), Outokumpu, Pertunmaa, Polvijärvi. Läänin suuremmista kaupungeista Mikkelissä turvallisuussuunnitelman laadinta on alkuvaiheessa ja Joensuun alueella työ on ollut varsin laimeata. Kiteen ja Nurmeksien alueella on perustettu seutukunnalliset työryhmät, joiden työ ei ole merkittävästi edennyt aloituskokousten jälkeen.

Turvallisuussuunnitelmien prioriteettialueita ei ole ilmoitettu.

Jatkossa turvallisuussuunnitteluun pyritään saamaan mukaan kolmannen sektorin edustajia ja järjestöjen aktiiveja, hätäkeskuksia, rajavartiolaitosta erityisesti itärajan kuntien osalta, yksityistä turva-alaa, kuntien liikenneturvallisuusryhmiä ja liikkuvaa poliisia sekä maakuntien liittoja ja maakuntajohtajia.

Yhteenvetotaulukko: Turvallisuussuunnittelun tilanne Itä-Suomen läänissä 2008

Itä-Suomen lääni	57 kuntaa
Turvallisuussuunnittelun johtovastuu	19/57 kunta (33%) 13/57 poliisi (22%) 25/57 ei tietoa (43%)
Turvallisuussuunnitelmien valmistelun tilanne (tarkistetut suunnitelmat)	8/57 ei vaadi tarkistamista (14%) 32/57 tarkistaminen käynnissä (56%) 17/57 työ ei käynnistynyt (29,8%)

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Itä-Suomen läänissä:

- lääninhallitukseen perustettu sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmä on aktiivisesti edistänyt turvallisuussuunnittelua ja poikkihallinnollista yhteistyötä laajemmin
- Itä-Suomen läänissä turvallisuussuunnittelu on eräillä alueilla haasteellista (harvaan asutut alueet, ikärakenne, elinvoimaisuus)

3.4 Länsi-Suomen lääni

Länsi-Suomen läänissä tiedot on koottu kihlakunnittain. Läänissä on 34 kihlakuntaa.

Kunta johtaa turvallisuussuunnittelua yhdeksässä kihlakunnassa, poliisi seitsemässä. Poliisi, pelastustoimi ja kunta johtavat yhdessä turvallisuussuunnittelua yhdeksässä kunnassa. Suurissa kunnissa johtotrikan puheenjohtajuus kiertyy.

Turvallisuussuunnitteluun osallistuvat kaikissa kihlakunnissa poliisi- ja pelastustoimi sekä kunta eri toimialoineen mukaan lukien terveyskeskus ja sovittelutoimisto. Joillain alueilla työhön osallistuvat myös hätäkeskuslaitos, rajavartiolaitos, tulli, syyttäjänvirasto, kriminaalihuoltotoimisto, A-klinikka ja Tiehallinto. Lisäksi työhön osallistuu järjestöjä ja muita toimijoita 16 kihlakunnassa. Näistä voidaan mainita seurakunnat ja kauppakamarit, asukas- ja kotiseutuyhdistys, Mannerheimin lastensuojeluliitto,

Ensi- ja turvakotien liitto, sosiaalialan oppilaitos, yrittäjäjärjestöt ja yrityksiä, vartiointiliikkeet, vakuutusyhtiöitä ja Vapaaehtoinen pelastuspalvelu Vapepa.

Työ on organisoitu siten, että 22 kihlakunnassa työtä tehdään kihlakunnittain, kuudessa kihlakunnassa kuntaryhmittäin ja kuudessa kihlakunnassa kuntakohtaisesti.

Turvallisuussuunnitelman tarkistaminen on toteutettu kuudessa kihlakunnassa. Vuonna 2008 arvioidaan valmistuvan 17 suunnitelmaa ja vuonna 2009 viisi suunnitelmaa. Valtuustokäsittely painottuu vuodelle 2009, jolloin tarkoituksena on käsitellä valtuustoissa 15 suunnitelmaa.

Turvallisuussuunnitelmien keskeisiä tavoitteita ovat turvallisuuden tunteen lisääminen asuinympäristössä, ongelmien ennalta ehkäisy, perheiden tukeminen, väkivallan ja rikosten ehkäisy, päihteiden käytön ja syrjäytymisen ehkäisy, liikenneturvallisuus, häiriökäyttäytyminen ja rikoksen uhrin auttaminen. Turvallisuussuunnitelmien sisällön muodostavat yleensä 4-9 priorisoitua teemaa. Teemat on valittu useissa kihlakunnissa tehtyjen kyselyjen pohjalta ja tilastotietojen perusteella. Yleensä on valittu asioita, jotka ovat yhteisiä usealla turvallisuussuunnitteluun osallistuvalla.

Sidosryhmien osallistuminen työhön on ollut aktiivista ja työn aikana on syntynyt uusia yhteistyösuhteita. Kuntien tietoisuus turvallisuusnäkökohdista on lisääntynyt. Työtä on joltain osin hidastanut perinteinen ajattelu, jonka mukaan turvallisuus nähdään vain poliisikeskeisinä rikosasioina. Onnistunut turvallisuussuunnittelutyö edellyttää myös rajauksia, sillä liian laajana työtä on mahdoton viedä eteenpäin. Kuntien osalta ongelmana tuodaan esille kuntien toimintatavat, jotka ovat joissain paikoin urautuneita ja sidoksissa kuntakohtaiseen kulttuuriin.

Jatkossa tullaan painottamaan ennalta ehkäisevän työn merkitystä kasvatustieteellisiä näkökohtia painottaen. Asioiden priorisointia ja tulosten seuranta kehitetään. Yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa lisätään.

Yhteenvedotaulukko: Turvallisuussuunnittelun tilanne Länsi-Suomen läänissä 2008

Länsi- Suomen lääni	34 kihlakuntaa
Turvallisuussuunnittelun johtovastuu	9/34 kunta (26%) 7/34 poliisi (20,5%) 9/34 kaikki kolme yhdessä (26%) 9/34 ei tietoa (26%)
Turvallisuussuunnitelmien valmistumisen arvioitu ajankohta (tarkistetut suunnitelmat)	7/34 valmistunut (20,5%) 17/34 valmistuu vuonna 2008 (50%) 5/34 valmistuu vuonna 2009 (14,7%) 2/34 valmistuu myöhemmin (5,8%) 3/34 ei tietoa valmistumisesta (8,8%)
Turvallisuussuunnitelmien valtuustokäsittely	1/34 käsiteltiin vuonna 2007 (2,9%) 6/34 käsitellään vuonna 2008 (17,6%) 15/34 käsitellään vuonna 2009 (44%) 3/34 ei tietoa valtuustokäsittelystä (8,8%)

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Länsi-Suomen läänissä:

- turvallisuussuunnitelmien tarkistaminen on lähtenyt hyvin käyntiin ottaen huomioon läänin suuri koko
- läänin alueella on hyviä esimerkkejä turvallisuussuunnittelusta, esimerkiksi Vaasa, jossa kaupungin turvallisuutta edistävät hankkeet on koottu turvallisuussuunnittelun sateenvarjon alle

3.5 Oulun lääni

Oulun läänissä on 47 kuntaa ja 11 kihlakuntaa. Turvallisuussuunnittelun tilaa koskevaan kyselyyn vastasi 17 kuntaa, joista kaksi edusti maakunnallista tai seudullista turvallisuussuunnitelmaa (Kainuu, Raahen seutu).

Vastausten mukaan yhtä tapausta lukuun ottamatta oli perustettu ryhmä valmistelemaan turvallisuussuunnitelmaa. Kunta johti turvallisuussuunnitelman laadintaa yhteensä 11 suunnitelman osalta. Poliisi oli johtovastuussa yhdestä suunnitelmasta. Kolmessa suunnitelmassa työn johdosta vastasi ryhmä.

Turvallisuussuunnitelmien prioriteettialueita ei ole ilmoitettu.

Turvallisuussuunnitteluun osallistui tapauskohtaisesti viranomaisten lisäksi yrittäjät, Suomen Punainen Risti, Mannerheimin lastensuojeluliitto, VPK, eläkeläisjärjestöt, yritykset, 4H, tiedotusvälineiden edustajat ja Rikosuhripäivystys.

Kaksi turvallisuussuunnitelmaa oli valmiina. Pääosa suunnitelmista valmistuu vuoden 2008 aikana. Kahdessa vastauksessa ilmoitettiin, että suunnitelman laatimista ei ollut aloitettu ja yhdestä vastauksesta ei käynyt ilmi, mikä tilanne on. Valtuuston käsittelyyn suunnitelman aikoi viedä vuonna 2008 kuusi vastaajaa ja vuonna 2009 yksi vastaaja. Muilla ei ollut tietoa mahdollisesta valtuustokäsittelystä.

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Oulun läänissä:

- Oulun kaupunki on kehittänyt aktiivisesti turvallisuussuunnittelua ja sen tulosten seurantaan, työtä edistämään on perustettu turvallisuussuunnittelukoordinaattorin tehtävä

3.6 Lapin lääni

Turvallisuussuunnittelua koskevat tiedot on kerätty kunnittain. Läänissä on 21 kuntaa.

Turvallisuussuunnittelua johtaa kaupungin- tai kunnanjohtaja kahdeksan suunnitelman osalta. Muu kunnan viranhaltija johtaa kolmen suunnitelman laadintaa, poliisi johtaa kahden suunnitelman laadintaa ja luottamusmies on vastuussa yhden suunnitelman laadinnasta.

Mukana ovat lisäksi yrittäjäjärjestöt, asunto- ja kyläyhdistykset, VPK, Suomen Punainen Risti, seurakunta, matkailuelinkeino, rikosuhripäivystys, vapaaehtoisjärjestöjen yhteistoimintaelin, liikenneturva, vakuutusyhtiö ja kansalaisopisto.

Yksi turvallisuussuunnitelma on valmis (Tornio) ja työ on käynnissä 12 kunnassa. Keminmaalla ja Pelkosenniellä työtä ei ole aloitettu. Laajempia suunnitelmia tehdään kahdella alueella. Nämä ovat Tornionlaakso, Kolari, Pello ja Ylitornio sekä Tunturi-Lappi, Enontekiö, Kittilä ja Muonio.

Nykytilan arvioinnissa eniten on käytetty hyväksi tilastoja, muita kyselyitä ja johtoryhmän arviointia. Kansalaiskysely on tehty neljällä alueella. Yksi kunta (Posio) on ilmoittanut, että se ei julkista nykytilan arviota. Pääosa kunnista julkaisee sen paikallisessa mediassa ja internetissä.

Turvallisuussuunnitelman prioriteetit ovat:

- syrjäytymisen ehkäisy
- liikenneturvallisuuden parantaminen
- rikostorjunta
- turvallisuuden parantaminen yhdyskuntasuunnittelulla
- lapsien ja nuorten ongelmiin puuttuminen
- häiriökäyttäytyminen ja väkivalta
- onnettomuudet
- päihteet

Turvallisuussuunnitelman toteutumista seuraa pääosissa kuntia turvallisuussuunnittelutyöryhmä.

Turvallisuussuunnitelma käsitellään kevään 2008 aikana kolmessa valtuustossa ja vuoden loppuun mennessä kuudessa valtuustossa. Vuonna 2009 suunnitelma on valtuustokäsittelyssä neljässä kunnassa. Yksi kunta ei ole tehnyt päätöstä valtuuston käsittelystä.

Lapin lääni	21 kuntaa, turvallisuussuunnitelmia 16
Turvallisuussuunnittelun johtovastuu	11/16 kunta (68,7%) 2/16 poliisi (12,5%) 1/16 luottamusmies (6%) 2/16 ei tietoa (12,5%)
Turvallisuussuunnitelmien valmistelun (tarkistetut suunnitelmat)	1/16 valmistunut (6,25%) 12/16 työ käynnissä (75%) 2/16 ei aloitettu (12,5%)
Turvallisuussuunnitelmien valtuustokäsittely	1/16 käsiteltiin vuonna 2007 (6,25%) 9/16 käsitellään vuonna 2008 (56%) 4/16 käsitellään vuonna 2009 (25%) 1/16 ei tietoa valtuustokäsittelystä (6,25%)

Huomiota turvallisuussuunnittelun etenemisestä Lapin läänissä:

- lääninhallitus on ottanut erittäin aktiivisen roolin turvallisuussuunnittelun edistämisessä
- lääninhallitus pitää yhteyttä kunnanjohtajiin ja tukee kuntia työssä mm. järjestämällä yhteisiä seminaareja ja tapaamisia
- Matkailun turvallisuushanke on yksi Lapin turvallisuussuunnittelun kärkihankkeista
- laaja yhteistyöverkosto turvallisuussuunnittelun taustalla
- kunnanjohtajat ovat lähteneet työhön hyvin mukaan
- Tornio on hyvä esimerkki siitä, miten innostuneella työskentelyllä saadaan paljon aikaan
- paikallisen turvallisuussuunnittelun merkitys korostuu Lapissa, syinä mm. laajat harvaan asutut alueet, tietyt turvallisuusongelmat (korkea väkivallan ja henkirikollisuuden taso), viranomaisten vähäiset resurssit jne.

4 Turvallisuusasioiden johtoryhmän linjaukset turvallisuussuunnittelun jatkotyöstä

Sisäasiainministeriön turvallisuusasioiden johtoryhmä, jonka jäseniä ovat sisäasiainministeri (pj), sisäasiainministeriön kansliapäällikkö, sisäasiainministeriön ylijohtajat, Keskusrikospoliisin, Suojelupoliisin ja Häätäkeskuslaitoksen ylijohtajat, käsittelee turvallisuussuunnittelun etenemisen tilannekatsauksen kokouksessaan 22.4.2008. Käsitteilyn tuloksena turvallisuusasian johtoryhmä hyväksyi seuraavat linjaukset koskien turvallisuussuunnittelun jatkotyötä.

1. Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan sisältyvät paikallisen turvallisuussuunnittelun edelleen kehittämistä koskevien toimenpiteiden toteuttaminen käynnistetään sen jälkeen, kun valtioneuvosto on tehnyt sisäisen turvallisuuden ohjelmaa koskevan päätöksen. Ohjelmaan sisältyvät ehdotukset ovat seuraavat:
 - Uudenmuotoiset paikalliset turvallisuussuunnitelmat käsitellään valtuustoissa viimeistään vuoden 2010 aikana. Paikallisissa turvallisuussuunnitelmissa viranomaiset ja järjestöt sopivat yhteisistä toimista rikosten, häiriöiden, onnettomuuksien ja tapaturmien ennalta ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Tällä ohjelmakaudella turvallisuussuunnittelulla puututaan erityisesti **väkivaltatapauksiin ja tapaturmiin. Alkoholihaittojen torjuntaa koskevat tavoitteet** ja yhteiset toimenpiteet sisällytetään turvallisuussuunnitelmiin. Huolehditaan turvallisuuden **eri toimialojen kattavasta ja joustavasta integroinnista paikalliseen turvallisuussuunnitteluun** (esimerkiksi tuote- ja liikenneturvallisuus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tapaturmien ehkäisy). Toteutetaan toimia, joilla **elinkeinoelämä ja järjestöt saadaan mahdollisimman kattavasti mukaan** paikalliseen turvallisuussuunnitteluun. Paikallisten turvallisuussuunnitelmien laatimisvaiheessa tulee huomioida **etnisten vähemmistöjen turvallisuus** ja kuulla soveltuvalla tavalla etnisten vähemmistöjen näkemyksiä. *Päävastuu: SM. Mukana: OM, STM, LVM, Suomen Kuntaliitto, järjestöt. Aikataulu: 2012.*
 - Lääninhallituksilla on ollut tärkeä tehtävä poikkihallinnollisen sisäisen turvallisuuden yhteistyön edistämisessä ja paikallisen turvallisuussuunnittelun ja työn tukemisessa. **Varmistetaan poikkihallinnollisen sisäisen turvallisuuden yhteistyön jatkuvuus** aluehallinnon uudistuksen yhteydessä. *Päävastuu: SM. Mukana: VM, STM, LVM, lääninhallitukset. Aikataulu: 2010.*
 - **Kyläsuunnitelmiin liitetään kylien turvallisuussuunnitelmat**, jossa on kuvattu toimenpiteet kylien turvallisuuden varmistamiseksi. Kylien turvallisuussuunnitelmat otetaan huomioon kuntien turvallisuussuunnitelmissa. Tuetaan ja edistetään kylien turvallisuussuunnittelua osana harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelujen turvaamista. *Päävastuu: SM. Mukana: Suomen kylätoiminta ry, STM, LVM, YM, Suomen Kuntaliitto, alueelliset pelastuslaitokset. Aikataulu: 2008–2011.*
 - **Varmistetaan harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelut.** Paikallisen turvallisuussuunnittelutyön yhteydessä palokuntien vastuuhenkilöt sitoutetaan paikalliseen turvallisuussuunnitteluun ja sen perusteella

turvallisuuskoulutukseen. Näin paloasemat muodostavat tärkeän osan paikallista turvallisuutta. Paloasemat turvallisuuskeskuksina voivat olla antamassa paikalliselle väestölle alkusammutus-, tulityö- ja muuta sisäiseen turvallisuuteen liittyvää koulutusta. *Päävastuu: SM. Mukana: lääninhallitukset, STM, LVM, alueelliset pelastuslaitokset, järjestöt. Aikataulu: 2011.*

- **Sopimuspalokuntien toimintaedellytysten parantaminen** otetaan huomioon pelastuslakia uudistettaessa. Vahvistetaan ammatti- ja sopimuspalokuntien välistä yhteistyötä sekä selvitetään mahdollisuudet parantaa palokuntalaisten hälytystehtävien ja työn yhteensovittamista sekä muut sopimuspalokuntien toimintaedellytyksiä tukevat vaihtoehdot. *Päävastuu: SM. Mukana: lääninhallitukset, alueelliset pelastuslaitokset, alan järjestöt, Suomen Kuntaliitto. Aikataulu: 2010.*
- 2. Käynnistetään turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmän esityksen mukaisesti hanke, jossa seurataan yksityiskohtaisesti turvallisuussuunnitelmien valmistelun etenemistä ja suunnitelmien käsittelyä. Seurannan aikana kootut kokemukset ja käytännöt kootaan raporttiin, joka julkaistaan vuoden 2009 lopussa/2010 alussa. Seurattaviksi kohteiksi esitetään Vantaata, Lempäälää ja Pudasjärveä. Lisäksi halukkuutensa osallistua hankkeeseen ovat ilmoittaneet Oulu, Jyväskylä ja Vaasa.
- 3. Häätäkeskuslaitos ja syyttäjälaitos ovat olleet varsin sivussa turvallisuussuunnittelusta. Käynnistetään keskustelu näiden organisaatioiden kanssa siitä, tulisiko niiden osallistua nykyistä tiiviimmin paikalliseen turvallisuussuunnitteluyhteistyöhön.
- 4. Lähetetään kunnille ja kauppakamareille kirje koskien paikallista turvallisuussuunnittelua. Kirjeessä kerrotaan paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteista ja tilanteesta sekä jatkoa koskevista suunnitelmista.

5 Julkaisuja ja muita tietolähteitä

Paikalliseen turvallisuussuunnitteluun ja sen kehittämiseen liittyvää tietoa löytyy muun muassa seuraavista julkaisuista.

Arjen turvaa. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Valtioneuvoston yleisistunto 23.9.2004. Sisäasiainministeriön julkaisu 44/2004.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano ja tulokset 2004-2007. Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanon seurantaraportti. Sisäasiainministeriön julkaisu 29/2007.

Turvallinen elämä jokaiselle. Sisäisen turvallisuuden ohjelma. Valtioneuvoston yleisistunto 8.5.2008.

Sisäasiainministeriön julkaisu 16/2008.

Ett säkert liv för alla. Program för den inre säkerheten. Statsrådets allmänna sammanträde 8.5.2008.

Inrikesministeriets publikationer 23/2008.

Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen. Sisäasiainministeriön julkaisu 19/2006.

Elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteinen strategia yrityksiin kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten torjumiseksi. Sisäasiainministeriön julkaisu 15/2006.

Parhaita käytäntöjä paikallistason julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyössä. PATSU loppuraportti.

Sisäasiainministeriön julkaisu 40/2006.

Neljä kertomusta paikallisesta turvallisuussuunnittelusta. Käytännön kokemuksia ja oppeja.

Sisäasiainministeriön julkaisu 8/2008.

Sisäasiainministeriön julkaisut löytyvät osoitteesta

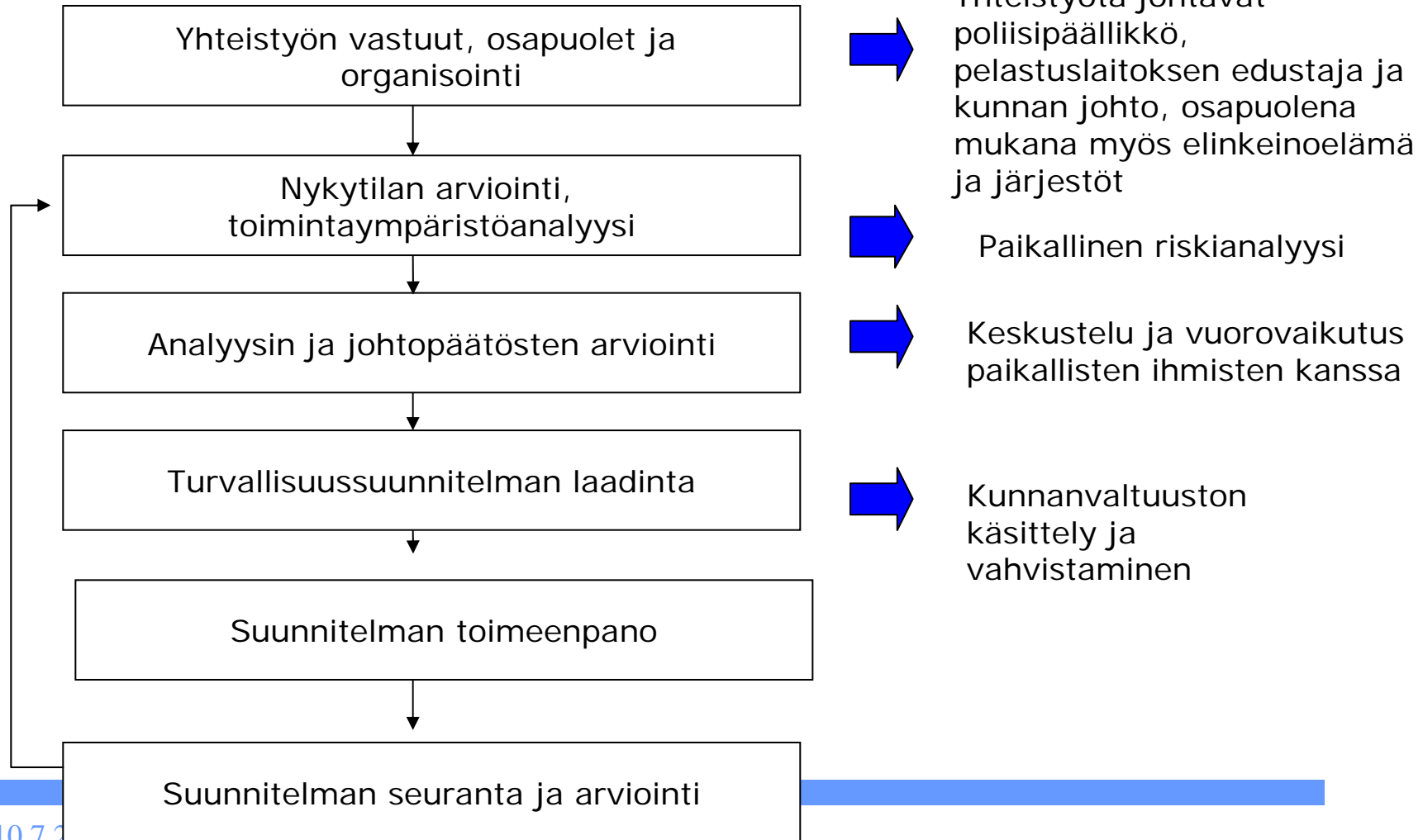
<http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/vwbytema?openview&Expand=1#1>

Turvallisuussuunnittelun tietopankki, osoite <http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/>

SISÄISEN TURVALLISUUDEN SIHTEERISTÖ

Turvallisuussuunnittelu prosessina

24.8.2007 SM-2005-01261/TU-0 ad

Jakelussa mainitut**TURVALLISUUSUUNNITTELUN KEHITTÄMISEN OHJAUS – JA SEURANTARYHMÄ****Asettaminen**

Sisäasiainministeriö on tänään asettanut työryhmän ohjaamaan ja seuraamaan turvallisuussuunnittelun kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanoa jatkaen asettamispäätöksellä 28.8.2006 SM-2005-01261/TU-0 ad aloitettua työtä.

Toimikausi

2.9.2007 -31.5.2009

Tausta

Valtioneuvosto teki 23.9.2004 päätöksen sisäisen turvallisuuden ohjelmasta. Ohjelmassa vahvistettiin strategiset linjaukset ja toimenpiteet seudullisen ja paikallisen turvallisuussuunnittelun edelleen kehittämiseksi. Sisäasiainministeriö asetti 4.4.2005 työryhmän laatimaan asiaa koskevat konkreettiset ehdotukset. Työryhmän loppuraportti valmistui 12.4.2006 (sisäasiainministeriön julkaisuja 19/2006). Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä käsitteli ehdotukset kokouksessaan 18.5.2006 ja päätti käynnistää niiden toimeenpanon. Toimeenpanoa ohjaamaan ja seuraamaan asetettiin työryhmä, joka toimikausi päättyy 1.9.2007.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on edistää ja ohjata sisäasiainministeriön työryhmäraporttiin 19/2006 sisältyvien ehdotusten toimeenpanoa sekä seurata ja arvioida saavutettuja tuloksia. Työryhmä raportoi säännöllisesti sovitun aikataulun mukaisesti työn etenemisestä ja tuloksista sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa seuraaville työryhmille, turvallisuussuunnitteluun osallistuville ministeriöille sekä muille turvallisuussuunnittelun toimeenpanoon osallistuville tahoille tahoille.

Työryhmä ohjaa turvallisuussuunnittelun kehittämiseksi asetettujen pilottihankkeiden työtä ja valmistelee hankkeiden pohjalta valtakunnalliset kehittämis ehdotukset ja suositukset. Työryhmä edistää turvallisuussuunnittelun työvälineen käyttöönottoa ja osallistuu oikeusministeriössä valmisteilla olevan turvallisuussuunnittelun tietopankin valmisteluun. Turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmä toimii Paikallisen turvallisuussuunnittelun poikkihallinnollisen työn arviointi ja mittaaminen - työryhmän ohjausryhmänä. Lisäksi työryhmä osallistuu valtakunnallisten paikallista turvallisuussuunnittelua edistävien seminaarien ja tilaisuuksien järjestämiseen sekä edistää käytäntöä, että toimialakohtaisissa seminaareissa ja tilaisuuksissa käsiteltäisiin turvallisuussuunnitteluun liittyviä kysymyksiä. Työryhmä voi tarvittaessa käsitellä

myös muut asiat, joiden tavoitteena on edistää valtakunnallisesti paikallisella tasolla tehtävää turvallisuussuunnittelua.

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja:	Pelastusylijohtaja Pentti Partanen, SM/PEO
Varapuheenjohtaja:	Poliisijohtaja Jorma Toivanen, SM/PO
Jäsenet:	Poliisipäällikkö Lasse Aapio, Hämeenlinnan kihlakunnan poliisilaitos Suunnittelija Markus Alanko, OM/RTN Neuvotteleva virkamies Leif Beilinson, LVM Rikosylitarkastaja Erkki Hämäläinen KRP Pääsihteeri Kristiina Kumpula, Suomen Punainen Risti Kaupunginjohtaja Timo Kvist, Rikoksentorjuntaneuvoston puheenjohtaja Poliisitarkastaja Mikko Lampikoski, SM/PO Apulaisosastopäällikkö, kommodori Isto Mattila SM/RO Johtaja Veli-Matti Ojala, Finanssialan keskusliitto Ylitarkastaja Maija Peltokangas, SM/PEO Pelastusjohtaja Keijo Rantanen, Oulun-Koillismaan pelastuslaitos Asiamies Kaisa Saario, Keskuskauppakamari Neuvotteleva virkamies Merja Söderholm, STM Aluepäällikkö Varpu Tavaststjerna, Liikenneturva Lääninpoliisiylitarkastaja Tapani Tiilikainen, Itä-Suomen lääninhallitus Dosentti Sirpa Virta, Tampereen yliopisto
Jäsensihteerit:	Päällikkö Tarja Mankkinen, SM/STS Kehittämispäällikkö Markku Haiko, Suomen Kuntaliitto

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

JAKELU Työryhmän jäsenet ja sihteeristö

TIEDOKSI Erityisavustaja Salmi
Sisäasiainministeriön osastot
Lääninhallitukset
Pelastustoimen alueet
Oikeusministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Rikoksantorjuntaneuvosto
Suomen Kuntaliitto
Suomen Punainen Risti
Liikenneturva
Keskuskauppakamari
lines

ARTU TULEE - OLE VALMIS

Mikä ARTU on?

ARTU on ohjelma, joka on kehitetty tukemaan paikallista turvallisuussuunnittelua. Paikallinen turvallisuussuunnittelu perustuu paikallisten uhkien ja riskien tunnistamiseen. Tunnistamisen jälkeen nämä voidaan tallentaa ARTU ohjelmaan. Turvallisuussuunnitelmassa sovitaan siitä, mitä tehdään turvallisuuden parantamiseksi ja riskien poistamiseksi. Sovitut toimenpiteet voidaan tallentaa ARTU ohjelmaan. Toimenpiteille määritellään vastuuhenkilö ja aikataulu. ARTU seuraa työn etenemistä ja hälyttää vastuuhenkilöä määräajoista.

ARTU-ohjelma on www-selain-pohjainen, eikä ohjelman käyttö ole sidottu tiettyyn paikkaan. Tästä johtuen kaikki ne viranomaiset, jotka valmistelevat ja toimeenpanevat turvallisuussuunnitelmaa, voivat ARTUn avulla jakaa tietoa keskenään. Kaikilla turvallisuussuunnitteluun osallistuvilla on samanaikaisesti käytössään samat tiedot. Papereiden tai sähköpostien lähettelyä ei tarvita.

Ohjelma on hyödyllinen myös silloin, kun turvallisuussuunnitelmaa laaditaan kihlakunta- tai seutukuntatasolle. Yksittäisissä kunnissa voidaan tehdä ARTU-ohjelmalla työtä, ja kihlakunnan muodostavien kuntien tiedot voidaan yhdistää kokonaisuudeksi.

Ketkä voivat käyttää ARTUa?

Käyttöoikeudet ARTUun saavat kaikki ne viranomaiset, jotka osallistuvat paikalliseen turvallisuussuunnitteluun.

Miten saan käyttöoikeudet ARTUun?

Paikallisesta turvallisuussuunnittelusta vastaava johtoryhmä nimeää jokaiselle turvallisuussuunnitelmalle turvallisuussuunnitteluvastaavan ja tarvittaessa. Kihlakunnan poliisilaitos välittää käyttöoikeutta koskevan hakemuksen sisäasiainministeriöön. Käyttöoikeus haetaan erillisellä tunnustilauslomakkeella, joka toimitetaan sähköpostitse osoitteeseen artu@intermin.fi. Sisäasiainministeriö välittää käyttöoikeuksia koskevan pyynnön edelleen Logica Oy:lle, joka on palvelun tuottaja. Logica Oy välittää tiedon käyttöoikeuksien myöntämisestä suoraan ao. henkilölle.

Vastaavalla menettelyllä peruutetaan käyttöoikeudet silloin, kun turvallisuussuunnitteluvastaava tai pääkäyttäjä vaihtuu.

Turvallisuussuunnitteluvastaava vastaa käyttöoikeuksien myöntämisestä edelleen turvallisuussuunnitteluun osallistuville sen turvallisuussuunnitelman osalta, josta hän on vastuussa.

Käyttöoikeuksien myöntäminen pähkinänkuoressa: Jokaiselle turvallisuussuunnitelmalle nimetään yksi turvallisuussuunnitteluvastaava. Turvallisuussuunnitteluvastaava saa käyttöoikeudet ARTUun sen jälkeen, kun pyyntö on välitetty Logicalle sisäasiainministeriön kautta. Turvallisuussuunnitteluvastaava myöntää edelleen käyttöoikeudet oman alueensa turvallisuussuunnitteluun osallistuville viranomaisille.

Mistä saan tietoa ARTUsta?

Tunnustilauslomake, ARTUun käyttöön opastava käsikirja sekä muuta ARTUun liittyvää tietoa, jota päivitetään säännöllisesti, löytyy osoitteesta <http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf>. Osoitteesta löytyy ARTUun omat tiedotussivut.

Sisäasiainministeriö on vahvistanut ARTUun käyttöä koskevat ohjeet asiakirjassa xxxxx, joka löytyy osoitteesta <http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf>.

ARTUun käyttöönotosta ja edelleen kehittämisestä vastaa sisäasiainministeriön asettama turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmä.

Sisäasiainministeriössä ARTUun liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä ylitarkastaja Johan Pawliin, puh. (90) 160 42292 sähköposti johan.pawli@intermin.fi.

TYÖNILOA ARTUN SEURASSA!

Tarja Mankkinen

22.1.2007

MITEN LÄÄNINHALLITUKSET TUKEVAT PAIKALLISTA TURVALLISUUSUUNNITTELUA**Seminaarin 22.1.2007 johtopäätökset**

Valtioneuvoston päätöksessä Arjen turvaa – Sisäisen turvallisuuden ohjelma 23.9.2004 on vahvistettu linjaukset paikallisen turvallisuussuunnittelun edelleen kehittämiseksi. Päätöksessä korostetaan paikalliselle turvallisuussuunnittelulle annettavan tuen merkitystä. Turvallisuussuunnittelulle annettava tuki edistää mahdollisuuksia resurssien tehokkaampaan käyttöön paikallisella tasolla.

Paikallisten turvallisuussuunnitelmien tarkistaminen käynnistyi syksyllä 2006 sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän tekemän päätöksen mukaisesti.

Lääninhallituksilla on tärkeä tehtävä paikallisen turvallisuussuunnittelun tukemisessa. Lääninhallitukset ovat alueensa monialaisia valtion asiantuntijavirastoja, joissa on edustettuina turvallisuussuunnittelun kannalta keskeiset toimialat.

Lääninhallitukset tukevat paikallista turvallisuussuunnittelua seuraavasti:

1. Lääninhallitukset edistävät toiminnallaan poikkihallinnollisesti turvallisuusajattelua, jonka mukaisesti turvallisuus syntyy usean eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, turvallinen ja hyvin suunniteltu liikenneympäristö ja nopea avun saanti tarvittaessa ovat turvallisuuden kannalta keskeisiä tekijöitä. Varautuminen suuronnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin on osa turvallista ympäristöä.
2. Lääninhallitukset tukevat kuntien turvallisuustyötä erityisesti kuntien yhteisissä turvallisuushaasteissa. Näitä ovat esimerkiksi syrjäytymisen aiheuttama henkilökohtainen ja yhteiskunnallinen turvattomuus, harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelujen varmistaminen, kansainvälistymisestä seuraavat haasteet, elintarviketurvallisuus, ympäristöterveydenhuolto, ikääntyvän väestön turvattomuus kotihoidossa ja laitoksissa sekä ympäristöriskit.
3. Lääninhallitukset seuraavat turvallisuustilanteen ja turvallisuuden tunteen kehitystä läänin alueella ja edistävät turvallisuustyön kohdentumista merkittävimpien turvallisuusriskien mukaisesti.
4. Turvallisuussuunnittelua ja sen vaikuttavuutta seurataan paikallisesti, läänitasolla ja valtakunnallisesti. Lääninhallitukset vastaavat läänin kattavasta seurannasta ja raportoivat siitä säännöllisesti läänin asukkaille, kunnille ja ohjaaville viranomaisille.
5. Lääninhallitusten osastojen välistä säännöllistä ja pysyvää yhteistyötä turvallisuusasioissa lisätään eri sektoreiden toiminnan yhteensovittamisen ja koordinaation varmistamiseksi. Yhteistyötä voidaan tehdä jo olemassa olevissa yhteistyöelimissä tai sitä varten voidaan perustaa esimerkiksi sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmä. Yhteistyöhön osallistuvat ainakin lääninhallitusten

poliisi- ja pelastusosastot, sosiaali- ja terveysosasto, sivistysosasto sekä liikenneosasto. Yhteistyön parantamisen tavoitteena on koordinoida paremmin eri sektoreiden toimenpiteitä ja näin lisätä niiden vaikuttavuutta. Parempi koordinaatio edistää niukkojen resurssien kohdentamisen edellytyksiä ja pitkäjänteistä toimintaa paikallisella tasolla. Ministeriöt tukevat lääninhallitusten sisäistä yhteistyötä parantamalla ministeriöiden välistä yhteistyötä turvallisuutta koskevassa suunnittelu- ja valmistelutyössä.

6. Lääninhallitukset edistävät läänin alueella tehtävää yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa turvallisuuden parantamiseksi. Lääninhallitusten merkitys turvallisuussuunnittelun koordinoinnissa kasvaa edelleen käynnissä olevien organisaatiomuutosten seurauksena. Kunnan, poliisipiirin ja pelastustoimen organisaatioiden rajat ovat erilaisia, ja palveluja tuotetaan jatkossa laajuudeltaan vaihtelevina kokonaisuuksina. Turvallisuussuunnittelun kohteena olevan kokonaisuuden hallitseminen edellyttää lääninhallituksen tukea paikallisille toimijoille.
7. Lääninhallitukset edistävät toimia, joilla paikalliset asukkaat ja yhteisöt saavat tietoa turvallisuuteen liittyvistä asioista ja voivat osallistua oman alueensa turvallisuutta lisäävään työhön. Lääninhallitukset tukevat viranomaisten ja kansalaisten välisen vuorovaikutuksen lisäämistä. Esimerkkinä tällaisesta toiminnasta voidaan mainita kansalaiskuulemiset. Tiedon ja osallistumisen lisäämisen yhtenä tavoitteena on, että ihmiset ottavat enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Turvallisuuden kannalta tärkeä tekijä on ihminen itse ja siten yksilön oman vastuun merkitys on suuri.
8. Lääninhallitukset kohdistavat tukea niille alueille ja toimialoille, joissa turvallisuussuunnittelu ei etene. Monialaisena viranomaisena lääninhallituksella on edellytykset tarkastella asioita laajempina kokonaisuuksina sekä sisällöllisesti että alueellisesti ja järjestää tarvittavaa tukea, neuvontaa ja koulutusta turvallisuussuunnittelun edistämiseksi joko yhden kunnan alueella tai useammalle kunnalle yhtä aikaa.
9. Lääninhallitukset järjestävät seminaareja, koulutusta ja muita tilaisuuksia, jotka edistävät laaja-alaista viranomaisten, järjestöjen ja elinkeinoelämän yhteistyötä turvallisuussuunnittelussa, valmiusharjoituksia läänin kunnille ja viranomaisille sekä alueelliset maanpuolustuskurssit yhdessä sotilasläänin kanssa. Ministeriöt tukevat lääninhallituksia tässä työssä.
10. Lääninhallitukset levittävät turvallisuussuunnittelun hyviä käytäntöjä läänin sisällä sekä kehittävät turvallisuussuunnittelun tietopohjaa. Hyvien käytäntöjen levittämiseksi tuetaan myös osallistumista kansainvälisiin kilpailuihin, joista esimerkkinä voidaan mainita kilpailu Euroopan rikoksentorjuntapalkinnosta.
11. Lääninhallitusten välistä yhteistyötä lisätään. Tavoitteena on turvallisuussuunnittelun hyvien käytäntöjen ja asiantuntemuksen hyödyntäminen laajemmin. Tarvittaessa lääninhallitukset voivat erikoistua johonkin turvallisuussuunnittelun osa-alueeseen ja levittää tätä osaamista valtakunnalliseen käyttöön.
12. Lääninhallituksen tehtävänä on koordinoida poikkeusoloihin varautumista alue- ja paikallishallinnon viranomaisten kanssa sekä tukea kuntia varautumisen suunnittelussa. Lääninhallitus edistää menettelyä, jonka mukaisesti osana turvallisuussuunnittelua varmistetaan, että valmiussuunnitelmat ovat olemassa ja päivitettyt.